

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tár

Hely

Idő

Személy

027.1
O. Sz. K.
1925

Szerző: *Johánni B. Ottó*

Cím: *Új gyűjteményeket létesít az Országos Széchényi Könyvtár*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bn

1925. 12. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Új gyűjteményeket létesít az Országos Széchényi-Könyvtár

Az Új-Magyarország százéves fordulója az ország legnagyobb könyvtárában

A modern Magyarország centenárius évfordulóján Széchényi eszméi új megvilágításban kerülnek a mai nemzedék ismeretkörébe és az eszmék mély életbölcséségre valló igazságai mindig korszerűek maradnak. Az évfordulók szükségesszerű vezetője a visszapillantás és az évforduló jellegét meghatározó tanulságok megrögzítése. Az évforduló jelentőségének hatása alatt a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára, amely a magyar szellem irodalmi termékeinek leghivatottabb és legteljesebb tárháza, több, az általános muzeális gyakorlatban eddig még meg nem honosított, de a mult tanulságainak alapján leszűrődött tervvel foglalkozik. A mult minden társadalmi és kulturális jelenségét vizsgáló mai történetírás sok oly eszközt használ fel, melyet a régiók nem tettek kutatásuk tárgyává, de amit a jelen fejlettebb kritikájú történelmi felfogás már fontosnak tart. Emellett a jelen kor minden apróságokra kiterjedő gyűjtő rendszere arra törekszik, hogy a jövő számára minél teljesebben őrizze meg korának maradványait itélt emlékeit. A gyűjtés ma már szentelvényes fajult és sokszor kritikátlan, de szertelenségei mellett is sok értékes elem rejlik benne. A muzeumi kultúra, melynek hiva-

tása a mult és jelen emlékeinek tervszerű, rendszeres megőrzése, a multból átvett gyűjtési köreit a tudományok fejlődésének megfelelően a technika eszközeinek felhasználásával időnként szintén bővíti, hogy kora művelődésének értékes és a jövő megbecsülésére alkalmas megnyilvánulásait az utókor számára megőrizze.

A jövő történetírói munkásságának könnyítésére Lukinich Imre egyetemi tanár, a Széchényi-könyvtár igazgatója, a mai Magyarország minden társadalmi rétegének jeleiről (politikai pártok vezéremberrel és más közéleti szereplők, egyházi férfiak, tudósok, művészek, írók, katonák, stb.) fényképet készített és a képekből a könyvtár keretében gyűjteményt létesít. Aki a mult emlékeinek feldolgozásában már munkálkodott, tudja, hogy sokszor mily nehézségbe és idővesztésbe kerül egy-egy kép felkutatása. Ezért a jövő íróinak nagy segítségére lesz, ha jó és megbízható arcképek állanak rendelkezésére. Néhány ezer képről van szó, amiknek összegyűjtésénél és elhelyezésénél csak egységes eljárás vezethet célhoz. A különböző formájú képek elhelyezési nehézségei miatt nem valósítható meg az az eljárás, hogy a gyűjteménybe kerülő jeleink arcképét külön-külön kériék el. Emiatt a Széchényi-könyvtár igazgatója Streliszky Ismert fényképészhez fordult az egységes képtípus elkészítése ügyében, aki elvállalta, hogy az igazgató által kijelölendők arcképének egy-egy példányát díjmentesen készíti el a könyvtárnak. A képekre ezután tulajdonosaik fontosabb életrajzi adataikat és aláírásukat jegyzik fel és a gyűjteményről katalógus is készül.

A könyvtár gyűjteményeinek keretében meg-

akarja valósítani nagy szónokainak, politikusainak, művészeink stb. hangjának megőrzését is. A technika mai állása mellett a hanglemezek épségét hosszú időre lehet biztosítani, ami idővel még bizonyára továbbra is tökéletesedik. Ez a gyűjtemény a muzeumi történelmi gyűjtemények terén egyedülálló lesz. Történetek ugyan már tudományos célokra ilyen hangfelvételek, de ezek nem történelmi célokra szolgálnak. Ide ismerősek a néprajzi muzeum és a bécsi tudományos akadémia hanglemez gyűjteményei, amelyek néprajzi célokra szolgálnak és tudomásunk szerint voltak ilyen hangfelvételek a nyelvtudomány szolgálatára is. E tervbe vett gyűjtemény jelentőségére hangsúlyozásánál elég rámutatnunk arra, hogy az élőszónak mennyivel nagyobb ereje van a nyomtatott betűnél. Az élőszó vonzó erejét figyelhetjük meg ama szónokoknál, akiknek hatása beszédeknek olvasásánál alig érthető meg. Az élőszó az előadó hatalmas fegyvere, hangjának modulációival érzelmeiket ébreszt, akaratot indít. Ha ma Kosuth Lajos hangját hallhatnók, sokkal inkább meg tudnók érteni egyéniségének szuggesztív, tömegmozgató erejét. Művészeink hangjának megőrkítése lukratív vállalkozásokra ugyan gyakorlatban van, de ezeknek fennmaradására a muzeális gyűjtés szintén nagyobb biztosítékot nyújt.

E tervekkel szoros összefüggésben van Lukinich Imrének a közelmúltban a napilapok és folyóiratok szerkesztősegeihez intézett felhívása, hogy a ma irodalma képviselőinek kéziratából és levelezéseiből a Széchényi-könyvtár számára néhány darabot engedjenek át. Az igazgatót e felhívásra ama tapasztalati

tény vezette, hogy az elhunyt írók kéziratái sokszor kellő érzék hiányában elkallódnak és ezeket később csak nagy nehézségek és áldozatok árán lehet megszerezni. Neves íróink mellett a Széchenyi-könyvtár kéziratára ama írók kéziratát is gyűjteményébe helyezi, akiket a hír még nem vett szárnyára, de akiknek kibontakozása a jövő nagyságra enged következtetést. A kéziratok terén a szerkesztőségek egy lépéssel tovább is mehetnének; a birtokukban levő elhunyt jeles íróink kéziratait teljes egészükben a Széchenyi-könyvtárnak adhatnák át, ahol megőrzésükre a legjobb és legmértőbb hely kínálkoznék. Hogy az irodalom nagyjai kéziratainak megőrzésénél a szerkesztőségek nem jártak el mindig a kellő gonddal, erre csak a Jókai-kéziratok sorsát hozzuk fel, amelyek ma nagyon sok avatatlan kézben láthatók.

A Széchenyi-könyvtár jeles igazgatójának ezeket a mély történelmi érzékre valló terveit bizonyára nagy megértéssel karolja fel a társadalom, amely e tervekben a hazai kulturális élet megbecsülését és a jövő érdekeinek szem előtt tartását veheti észre.

Kelényi B. Ottó